Ч. 15. (186) Львів, второк, дня 18. січня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— K.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— K.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всї бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній частї 60 сот. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 K. за стрічку, найменше 4 K. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Урядові воєнні звідомленя.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Ворожий монітор стріляв безуспішно в околиці Вестенди.

Анґлійці острілювали середину міста Ліль; доси провірено тільки малу матеріяльну шкоду в наслідок пожежі. На фронті живі огневі бої та висаджуванє мін.

На східнім і балканськім фронті положенє загалом незмінене,

Начальна управа армії.

З ГОЛОВНОЇ ТУРЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Кавказький фронт.

В ночи з 13 на 14 с. м. і 14 с. м. ворог поновив великими силами нагальні наступи на відтинок на південь від ріки Арас аж до просмику Нармани і на просторі аж до Карач. Всї наступи відкинено. Росіяне понесли великі втрати.

Дарданельський фронт.

Наші гидропляни кинули бомби на ворожі кораблї, що стояли на якорі під Мудіос.

Серед добичі під Седіль Бар находить ся, як доси провірено 15 армат ріжного калїбру, велика скількість муніції, сотки муніцийних возів, много автомобілів, велике число матеріялу до будови пільної зелїзниці, мілїони кільоґрамів ячменя і вівса, та много иншого воєнного матеріялу.

Находимо ще все великі скількости закопаних або вкинених в море предметів.

Европейська війна.

Після упадку Цетинії.

Чорногора полишена власним силам. — Побоюваня о Італію.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) „Daily Chronicle“ доносять: Діяльність Анґлії і Франції на східнім адрийськім побережу ограничуєть ся тільки до помочи. Військову задачу полишено цїлковито Італїйцям, котрих цїли є дійсно темні. В Вальоні мали висїсти дві чи три дивізії, але про поміч для Чорногори нема бесїди. Чи дїйсно полишено малий край його власній судьбі?

БЕРЛІН. (Ткб.) В статї „Судьба Чорногори“ „Berl. Tagbl“ пише, що почвірне порозуміне нїчо не зробило для Чорногори. Не треба й додавати, як инакше поступила Австро-Угорщина та Німеччина супроти своїх союзників! Ані оден народ, що заключив союз з Німеччиною і Австро-Угорщиною не був ані не буде полишений своїй судьбі, — а те, що сталось нині з Чорногорою і Сербією, може завтра статись з Італїєю.

СОФІЯ. Занятє Цетинії — пише „Балканська пошта“ є рішучим кроком до зліквідованя балканської акції почівного порозуміня. Ґратулюємо нашим сильним союзникам по причині того світлого успіху, та надіємось, що коаліція буде прогнана також з Альбанії.

Заява румунського короля.

БУКАРЕШТ. Підчас торжества новорічного король відповідаючи на бесїду митрополита висказав желаня, щоб дав Бог, щоб при кінцї біжучуго року міг бути заключений мир. Підніс, що серця всїх Румунів є переповнені охотою до праці для добра вітчини, — а я — закінчив — буду на сїй дорозї провідником, переповнений любовю до краю.

Засїданя думи.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) „Таймс“ доносить з Петрограду: Добре поінформовані круги думають, що дума збереть ся найпізнійше 4 лютого на довшу сесію.

Грецький посол в Константинополї.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ (Ткб.) Прибув тут грецький посол. Привернено отже в нормальній формі дипльоматичне заступство Греції, котру доси репрезентував тільки оден заступник.

Бльокада Німеччини.

ЛЬОНДОН (Ткб.). „Daily Mail“ потверджує, що в анґлїйськім парляментї розпічнеть ся дуже енерґічна проба приневолити правительство, щоб воно заострило бльокаду проти Німеччини.

Французькі побоюваня.

Капітуляція Микити?

ЖЕНЕВА. Радикальна преса побоюєть ся капітуляції Микити, що боїть ся судьби Сербії. Се впрочім булоб зрозуміле. Франція сповнила свій обовязок, втратила на Адрийськім морі підводні судна та панцирники, та не може по сїй причинї стрінутись з ніякими закидами.

Румунія остане до весни невтральна.

През. міністрів Братяну мав висказати ся що Румунія без оглягу на довершуючі події і на заходи держав перетягнути її на свою сторону — остане до весни невтральна.

В Чорногорі.

Зсїдати! крикнув сухо рітмайстер. Тут відпічнем.

Добачуємо подалік річку. Вона журчить та клекотить по каміню. Приходить лїкар, сїдаємо на землю. З шістьох домів Медурієца нема й одного, що бувби цїлий. Кладемось на сон на землї серед густої мраки. А журганє річки вколишує до спаня; від часу до часу форкне кінь, золотисто-промінююча луна підносить ся над ватрою. Довкола військо. В густій мраці глухо кашляють здорові груди.

Я не знаю, де лежу. Світ цїлком чорний, містичний. Тут є лише одно: спати і спати!.. А скорійше, бо вже незадовго зійдуть ранні зорі.

* * *

Юсуф стоїть перед нами, на луцї біля річки.

Юсуф, Турок, що не міг вийти з дива, коли побачив, що пємо чорну каву, „На здоровлє вам вояки¡“ крикнув він з цїлої груди. Юсуф носить торбан; він вже був в Мецї. Мій товариш доторкаєть ся його рамени, та каже „Аллаг!“

„Аллаг“ відповідає Турок дуже вічливо — Панове з Сарая?

Так, тепер називаєть ся воно Сараєво. Але властиво ми з Берліна.

Юсуф призадумуєть ся. Він є в непевности. Щось йому неясне.

Ви може ефенді? питаю ся.

О так, так; ефенді, — він отже вміє читати і писати.

Берлін — кажу — не знаєте? А цїсар Вільгельм?

О, о, цїсар Вільгельм, звісний, звісний...

Він вдумуєть ся, та повтаряє: Вільгельм, Вільгельм... А відтак: Берлін. Берлін...

Мінарет — каже по хвилї, та вказує на південь.

Його лице яснїє.

„Так, так, мінарет“.

Який він гордий на се слово!

„Мінарет“ каже мій товариш до Турка і бє його по рамени.

Ми всїдаємо на конї та відїзджаємо. Околиця пуста і дика. Вона підіймаєть ся аж до неба, часто й небозводу не видко, такі дуже густі тут гори; яри, скелїси. Нечайно запримічуємо тупіт кінських копит. Відділ 50—60 їздців. В мить вони коло нас.

Добрий день, панове!

Добрий день, ексцеленціє!

Команда є в марші. Вона переселюєть ся. По переду ексцеленція, шеф ґенерального штабу, штаб. Кількох уланів до сторожі. Трен вислано вперід. А може прийде пізнїйше. Де будемо нині мати нічліг — не знаємо. Та штаб їде вперід.

По боках відділ робітників та стежі телеґрафів. Ексцеленція задержуєть ся. За ним цїлий штаб. Один офіцир здає рапорт.

Їдемо дальше. Дорога їде то в гору то в низ, через скелї, через непроходимі гущавини

черав вузенький плай. А відтак знов то в гору то в низ. Шеф ґенерального штабу держить мапу в руці. Мала рівнина, а відтак високорівня: цілий відділ мчить швидко на конях. Напуваємо коні. Відтак 10 хвилин випочинку. Сїдлаємо коні і гайда в дорогу. За десять годин мусимо бути на місци призначення. Отже мерщій!

Конець пропасти отвирається великою, широкою брамою — виходом. Стіни скель стремлять по обох боках. Адютант прискакує до ексцеленції.

— Ексцеленціє, ґратулюємо!

Ґенерал глядить здивовано. А тут над нашими головами, на голих скелях має 14 наших прапорів!

* * *

О 4. год. по полудні доїхали ми до міста. Місто одноманітне та пустє.

З мінарету, чотиристалїтної мошеї, та з інших мошей, котрих стручкі небосяглі вежі красують в сонці мають прапори. При головній улиці склепи та скади позачинювані. Доми німі та зачинені, з вікнами закритими віконницями, а на них мають сотки і сотки хоругвок. Півмісяць на прапорі наче филює на вежі ратуша, побіч нього прапори Габсбурґів, за мить зроблені німецькі хоругви. Дивне є се торжество без людий, се святочне очікуванє в замкненому місті, в якому здається ся, є тільки жовніри...

А перед ратушем щось нове. Вони всі тут зібрались: тут вони очікують нового освободителя. Всі Турки прибрались святочно. Бурмістр несе торбан, з найлїпшої, найчистїйшої вовни. І вони всі повитягали з криївок колись гордо ношені, а відтак укриті відзначеня та медалї, що їм надав цїсар і король Франц Йосиф, коли ще Санджак належав до Австрії, або ті що їх прислав сам султан з Царгорода, коли хвилево Санджак належав до Туреччини. Вони витягнули сі відзнаки нині з найтайнїйших криївок, носять їх гордо на грудях почавши від бурмістра, на котрім виблискує ордер на чорнім, старомоднім кафтанї аж до поліцая, котрий сейчас після відходу Чорногорців надягнув на себе старий турецький мундир та держить нині порядок в місті „для великого цїсаря Франц Йосифа“. Всї вони були горді та вдоволені і щасливі...

Почесна компанія стоїть перед ратушем мовчки, мов ледяна. А там в долині біля візду до міста обізвав ся штабовий сурмач ґенеральний марш, горністи в центрі міста відповіли. Всї вони грають ґенеральний марш, ясно, гордо та войовничо; всї сурмачі що дують в високо піднесені сурми стоять випрямовані, бо як раз в Плевлє вїхав їх дивізіонер, представник цїсаря і короля.

Бурмістр промавляє. Поважно відповідає ексцеленція, короткими, словянськими словами, однак ясно і виразно; „Франц Йосиф є паном Плевлє. Він стоїть на сторожі закона. Він є покровителем мира. Він є лагідний, добрий. Він карає розрухи. Глядіть, його прапор має...“

Звук трубки і знов генеральний марш. Жовніри стоять наче сильний мур:

Дефілювати! Дворяд на право! Заворушились улиці Плевлє,.. зароїлись полевою краскою. Маширують жовніри. По переду офіцири. А бурмістр стоїть наче скеля, стоїть і всміхаєть ся. Певно, що паша дуже вдоволений: він здоровить всїх сердечно, жовнірам кланяєть ся. А відтак торжество кінчить ся. Паша відійшов, не видко й відділів. Перед місцем постою стоїть пост. Сїра маса людий аж тепер заляла улиції... Настав глубокий сумерк...

А мустафа закликає до вечірної молитви...

Стрілецька думка.

Нераз так серед ночи,
Як все кругом спочине,
Розплющу мої очи,
А думка світом лине.
Туда де братя милі,
Що там на полї бою
У хвилях злих, зличчивих
Стоять з болем, журбою...

З студених ровах смерти,
Крізь дош і сніговицю
Лечу ту кров обтерти,
Що силила по їх лицю.

А потім під ту стріху,
Де в смутку і трівозї
Послїдну люди втїху
В одному мають Бозї,

Там — сивого татуся,
Слабу старенькую неньку,
Втїшати я беру ся
Хоч хвилю, хоч маленьку.

Може й вони в надії,
Що встане Україна —
Немов два соловії,
Згадали свого сина.

. . . .

Це ті живущі ліки,
Що творчу силу мають,
Це ті найкращі ріки,
Що тугу, біль зливають -

Лиш вколо для Вкраїни
В посвяті серце б'єть ся,
За ким сльоза дівчини
По білім личку ллєть ся,

Той справжнїм сином щастя
І долї золотої —
Перед ним все клонять ся
Ті скорби думи мої!

Грицько Трух.

Росія і її союзники.

(Стріча російських полонених з полоненими із союзних держав).

Минув вже пятьнайцятий місяць світової війни і показуєть ся, що любовний запал Москалів до своїх союзників значно проходолив ся, ба навіть перемінив ся у ворожнечу. Пригадую собі ще дуже добре, як величали російські вояки своїх союзників, коли їм вдало ся було в осени 1914 р. заняти сходу Галичину і частину Буковини. Перебуваючи тоді під московським „пановання“ попало ся менї в руки число „Одеських Новостей“, в якому був поданий докладний звіт із патріотичного свята, що як раз в тім часї відбуло ся в Одесї. При кінці отсеї манїфестації виступали на сцені поодинокі ґрупи вояків із союзних держав, а то передовсїм горді анґлїйські вояки, французькі, бельґійські, дальше завзяті Серби і вкінці наймолодші, многонадійні союзники Росії — Японцї. Непобідимі Італійцї тоді ще не воювали і само собою не могли увійти у програму одеської манїфестації. Чи й італійських вояків вже виставлювано в російських кольсоеях і цирках, не знати. В кождім разі заслужили собі на те Італійцї. Адже-ж вже семий місяць борять ся, „як льви“ над Сочею і ані на крок не можуть піти вперід.

* * *

В „Берлінер Таґблят“ появляли ся від часу до часу інтересні враження французького натуралїзованого Німця Дра Форста, що ще лїтом 1915-го воку їздив по Франції і Анґлії а тепер перебуває в Німеччині. Про настрій між російськими горожанами перебуваючими тепер в Анґлії і Франції пише він таке: „В дорозї стрічав я дуже богато Москалів із ріжнородних суспільних кругів. Тож позволю собі сказати кількома словами, що в Росії дійшла нервозність проти союзників до найвисшої міри. У нас мабуть не розуміють подразненя і потрясеня, яке панує тепер у тій великій державі, виснаженій безмежними кровавими жертвами та нечуваними мілїтарними пораженями. Се виявляєть ся головно в деяких подіях суспільного та внутрішньо-політичного житя, над якими не можу близше застановляти ся. Впливи національного настроєвого заворушеня отсего незвичайно чутливого народу, звернули ся в части також проти союзників.

Коли на западнім російськім фронті (в Польщі і Галичині) слїдувала одна катастрофа за другою, у Франції не роблено найменших заходів для облекшеня положеня, понесло ся між російським народом могуча филя недовіря та обуреня“.

* * *

Збираючи в таборах полонених в Німеччинї статистичні дані, мав я нагоду говорити з російськими полоненими і довідати ся від них, що думають про союзників російської держави.

До історії Запорожців за Дунаєм.

(Далї).

Турецький уряд, в особі Очаківського паші, до запорожців відносив ся дуже добре: робить усякі ласки, обіцяє захист од російського уряду, що в Царьгороді вживав диплёматичних заходів проти втїкачів, як злочинців своїх, закликав до себе на військову службу, давав провіянт, призначав плату за службу, обіцяв їм у власність землю між Бугом, Дністром та Кодимою, за винятком Очаківської фортеці. У квітнї-цьогож таки 1778 р. послали запорожцї одне „писаніе“ до царьгородського патріарха, а друге до самого султана. Патріарха вони просять благословити їх „жить під турком“, а султана —приняти їх в своє підданство й одвести їм землю для постійного перебуваня в Туреччині. Як що до зелених свят з Царгороду не буде ніякої відповіді, запорожці збирають ся післати до патріарха і султана окрему депутацію чоловік в сорок, на чолї якої мають призначити почесного старшину Коваля.

Чи мали отсї запорожцї якусь орґанїзацію? Мали і таку саму, яка була в колишній Січі. За згодою очаківського паші, вони вибрали „полковником“ Івана Горба, писарями Максима Леґу та невідомого шпіонам на призвище Хведора, осавулом Тягуненка, а отаманом Тилїгульським Підручного. Але згадані писарі, незадовго до прибутя на Тулїгул Тимковського та Мощенського, зрікли ся своєї гідности і подали ся „въ Мунтянщину“; замісць їх товариство вибрало писарями когось невідомого та Мусія, бувшого колись в Січі військовим канцеляристом, а потім, з 1773 р., товмачем російського письма в Очакові. Полковник, писарі та осавул перебували в Очакові, а Тягуненко, як отаман, на Тилїгулї.

Що до почесних старшин, то в запорожців були—полковник Сухина, Колїнко, невідомий на призвище Макар, згаданий вище Коваль, а найвидатнїйшим Гнат Натура. З них Сухина подав ся в Молдавію, в якийсь манастир і там вмер, а Гната Натуру вбито. Річ в тім, що до Очакова прислано було кілька тисяч анадольських Арнаутів. Видно цим арнаутам в Очакові було негаразд, і от 80 чоловік з них забажали втїкти з Очакова до дому. Паша наказав запорожцям, з Гнатом Натурою на чолї, вернути бунтарів назад і поводитись з ними, на випадок опору, як з ворогами і зрадниками. Совісно виконуючи наказ паші, Натура з своїми товаришами догнав втїкачів; підчас бійки трицять двох арнаутів вбито, сімнадцятьох поранено, а всїх отсталих пригнано назад в Очаків, але при цій нагоді Натуру було вбито, Коваля і ще одного запорожця поранено.

Оттакі то відомости було здобуто на Тулїгулї капитаном Тимковським та військовим товаришем Мошенським. Боячись, щоб їх не впізнали і не вчинили з ними звичайної в таких випадках розправи, вони поспішили повернутись старою дорогою в Польщу. Мошенський занедужав, і вони зупинили ся в Гольмянському манастирі; але вони крились, що були на Тулїгулї, а вже називали себе прочанами, що завітали сюди випадково. Підчас перебуваня їх в монастирі, сюди прибули з Балти, од томошнього турецького каймакана так звані „бешлаї“ і, якось таки довідавшись, що Тимковський і Мошенський Росіяни, сказали про це каймаконови, а той звелїв привести Тимковського в Балту під караулом. В Балті продержали його один день з злочинцями; потім каймакан гадав переслати його „къ главной ихъ командѣ“ в Кавушани (тепер Кишінів), куди трохи ранїйше одіслав у кайданах одного російського поруччика, якого командирував був в Туреччину ґенерал Текелїй. Але Тимковському поталанило. У каймакана був товмачем „російського писма“ якийсь Максим Потаман, який був підканцеляристом в Славянській провінціальній канцелярії (і напевне був знайомий з Тимковським), а в попередньому 1777 році втік у Туреччину. Потаман попрохав за Тимковського, і каймакан визволив його, наказавши негайно покинути турецьку територію.

(Конець буде.)

Майже ніхто з полонених не хвалив їх. Натомість заявив один а инші притакували, що „Росія могла і без союзників так низько упасти".

Інтересні річи оповів мені полонений Українець, інтелїґентний селянин з полтавської ґубернії.

Я попросив його, щоб він написав враження із своєї стрічі з полоненими союзних держав. Він зробив се дуже радо і передав мені, позволяючи навіть опублікувати в українській часописі. Змінивши дещо правопись, передаю читачам записку згаданого полоненого:

„Біда нашому братови на позиціях (фронті) а ще більша біда в полоні. Сидиш за дротами (в таборі), чекаєш мира і вістий з дому і більше нічого не маєш до роботи, хиба що Німці заставлять до чогось. Як попадеш ся в полон, то так наче від світа відбив ся. Сидячи в таборі надумав ся, що не зле було би, зустрінути ся з нашими союзниками. Думка бач була, зійти ся з образованими людьми і як то кажуть, самому дещо повчити ся. Бо-ж хоч ми ніби не зовсім дурні, а все-ж не те, що який небудь Француз чи Анґлічанин. Та видно, що на мене Бог ще памятає, бо не дальше як через тиждень перегнали мене разом з иньшими товаришами долї до табору в К. де були зібрані всї союзники. Приїхав, поглядаю на всї боки і справді бачу, вештають ся Французи, Анґлійці і Бельгійці. Думаю собі, аж тепер стану чоловіком. Як здивують ся жінка тай сусіди, коли побачуть мене, алеж не таким дядьком, як перед війною, а справді культурною людиною. Ніби думка була, що в мене на чолі буде написано, що я „культурний". З такими думками я правда обережно почав наближати ся до культурних союзників: хоч чоловік їхньої мови не знав, а все таки бодай на пальцях розмовить ся.

Правда мої союзники балакають, сміють ся, звуть тебе камрадом (товаришом) і вже почав дещо порозумівати ся з ними. Здавало ся, що справа йшла як слїд. Коли-ж одного дня дивлю ся і очам своїм не вірю. Бельґійський жовнїр, прилизаний мов коти його цїлу ніч лизали, вхопив одного дядька і тягне за собою, показуючи пальцем на свої черевики. Зацікавив ся я тим і дивлю ся далї, мій Бельгієць скидає черевики, а дядькови дає щітку, щоби почистив. Той звичайно не хоче. Бельгієць довго не думаючи вдарив його в лице. Я аж остовпів від такого дива.

Згодом прийшовши до себе поміркував, що не в Бельгійцеві мовляв полагає „європейська культура" і з тим пішов ще того самого дня до французького відділу. Тут то я мало не впав зі здивовання. Культурний союзник Француз піймав некультурного союзника з Полтавщини і садить йому під ребра, що тому аж духа заперло. Бий тебе сила божа, а се що таке діять ся, думаю остовпілий. Не встиг я ще до себе прийти аж тут щось як мацне мене з заду по потилиці, я аж ногами вкрив ся. Підіймаю ся а передімною стоїть анґлійський драбуга і регочеть ся.

Плюнув я йому межи очи і пішов до своїх. Думка ніби була в тім, розібрати ся і спитати иньших, що тут діять ся. Не зробив і десять кроків, аж тут знов свічки запалали в очах а ноги лише майнули в повітрі. Набравши повен рот піску підниаю ся, а тут ще чоботом дістав по заду. Оглядаю ся, знову культурний Анґлієць... Бог би тебе — думаю — побив, а далї зірвав ся, та в ноги.

Прибігаю до свойого бараку а тут мій земляк Карпо з Л-ки: „Мой! а тобі що таке стало ся, що весь закрівавлений?"

Злість взяла мене на самого себе і розказав се, як хотів стати культурним чоловіком. Карпо чуть не впаде від сміху: „Мой! наплюй ти на їх культуру, адже-ж то остатне сміте, розбійники! Давайно скорійше, хоть на яку роботу запишемо ся і може якось втїчемо звідси".

І отсе як бачите, знаходжу ся між самими своїми земляками. Та ніколи не забуду стрічи з союзниками, бо ще й тепер бік болить, коли лише поворухну ся. Здорово бєть ся та анґлійська босячня. Як тобі запалить, то будеш вік памятати. Що правда, тут в полоні довідав ся, що в Анґлії навіть є школи такі, де вчать по культурному кулаком на той світ людей виправляти. Цур вам з вашою культурою.

Тепер вже сам не знаю, хто властиво нашим союзником? Бож коли-би не стояв був Німець з баґнетом коло тої союзницької сволочі, то здасть ся ніхто був би нас не вдержав. Та слава Богу, що вивів мене цілого із сього союзницького пекла і може доведеть ся дома розказати про те, як здибав ся з союзниками в полоні.

Р.

НОВИНКИ.

— **Чернівці**, що мали вже час і нагоду привикнути до воєнної сімфонії, яку Москалї грають від кількох місяців на бесарабській границі — оногдї таки випали з рівноваги. Було се іменно в пятницю о 4-ій годині досвіта. Москалї зачали таку пекольну канонаду, що своєю нагальністю перевисшала все дотеперішне. Канонада трівала до 10 год. перед полуднем. Потому притихло; зачалась тихша музика карабінів та машинових крісів. Вислїд — пишуть черновецькі часописи — як звичайно. Гори російських трупів. Йшли в наступ кількома рядами та не дійшов ні один жовнїр.

— **Коляда на Українські захоронки.** За позволенєм властий буде гурток учеників ц. к. Гімназії колядувати по приватних домах в день вечері Йорданської і на Йордан на річ Українських Захоронок.

— **Цїсар Вільгельм у канцлєра.** 15. с. м. був німецький цїсар на снїданю у державного канцлєра. Цїсар після перебутої легкої недиспозиції чуєть ся вже цїлком добре. Він серед гостий перебув кілька годин, розмовляючи з ними весело. Відтак відбув він довшу конференцію з канцлєром.

— **Відбудова галицьких мостів.** По прогнаню Росіян з Галичини міністерство зелїзниць виробило проґраму відбудови знищених обєктів і запросило найвизначнїйших підприємців до подання плянів відбудови мостів. На основі таких плянів роботи підприємцям вже роздано.

— **Переказовий оборот між монархією а Туреччиною.** На підставі рескрипту ц. к. Міністерства торговлї з дня 28./12. 1915 ч. 40.445/II. піднято з днем 1. січня 1916 поновний переказовий оборот межи Австрією а Туреччиною з тими самими обмеженями, які істнують тепер в переказовім обороті з Німеччиною.

До приймання переказів до Туреччини уповажнені суть всї уряди ерариальні і слїдуючі уряди клясові: Андрихів, Бірча, Борислав, Бжеско, Бжозів, Добромиль, Долина, Динів, Яворів, Явожно, Кенти, Кольбушова, Ліманова, Ліско, Мостиска, Надвірна, Новий торг, Пшеворск, Рудки, Риманів 1, Сколе, Старий Самбір, Суха, Турка п. Стрием, Вілічка.

Курс перечислення переказів до Туреччини які мяє ся виставляти у франках єсть той самий, що при переказах до Швайцарії.

Яко допустима найвисша квота одного переказу до Туреччини установлено наразї 500 франків. Найвисша квота одного переказу з Туреччини виносить як передтим 1000 кор.

Обмеженя заряджені розпорядком Міністерства торговлї з 6./4. 1915 ч. 9990/91, що одному надавцеви не вільно в однім і тім самім дни надати заграницю одним переказом почтовим більше як сю квоту яка допустима в обороті з дотичним краєм яко найвисша квота на оден переказ і що заведене почтове застерігає собі право відмовленя без подання причини висланя переказу вже по єго принятю і звернення переказової квоти надавцеви має пристосоване також при переказах до Туреччини.

Просить ся Хвальну Редакцію о поінформоване о сїм загалу у власнім єго інтересї.

— **„Похорон українського жовнїра".** Мадярський ілюстрований тижневник „Az Erdekes Ujsag" — помістив у новорічному числї (з 2 січня с. р. № 1.) гарну картину п. Андора п. з.: Katonatemetés orosz földön (що значить: Похорон українського жовнїра), яка зображає надмогильну послїдну відправу над домовиною вояка, що поклав своє молоде житє в жертву за волю рідного краю. Побіч домовини стоять похилені з жалю-одчаю родичі — селяне, вдивившись в сиру яму, в яку за хвилю зложать їх сина-одинака, на вічний супокій.

— **Память їх не скоро переведеть ся.** Проти дра Василия Дорожинскаго, адвоката в Калуші, якого місце перебування незвісне внесено до ц. к. Суду повітового в Калуші позов о зворот машини, згідно о заплату 450 корон. Термін визначено на 22 грудня м. р. а куратором постановлено калуського адвоката Дра Візенберґа.

— **Старокатолики вертають під власть Папи.** Архиепископ Mathew голова анґлійських старокатоликів та ще 5 епископів піддали ся цілковито під власть римського Папи.

Старокатолицькі секти в Німеччині і Швайцарії від давна постійно вмешають ся.

— **Російські злодійства.** В російськім міністерстві війни відкрила контрольна комісія великі злодійства, в яких брали участь висші офіцири. Двох злочинців розстрілено, инших заслано на Сибір, а їх майно сконфісковано. Злочинцї утворили недалеко Арханґельська фабрику, в якій переробльовано та перетоплювано здобуті кріси і армати. Після евакуації Львова і Чернівців привезли проступники армати, що мали остатись в Росії як трофеї, до Арханґельська, та перетопили їх на нові, російські. Шкоду оцінюють на 15 міліонів рублів. Оден урядник, що при розділї зисків зістав поминений, доніс з пімсти про все Миколї Миколаєвичеви, і в той спосіб зрадив цїлу справу.

— **Міністеріяльна рада в Будапешті.** В палатї президента міністрів відбулась д. 15. с. м. під проводом гр. Тіши і при співучасти всїх міністрів міністеріяльна рада, що занималась біжучими справами.

— **Грамотність у воюючих державах.** Образоване є одною з найкрасших прикмет, навіть підчас війни. Дуже цікаві під сим зглядом є відносини у воюючих державах: в Німеччині є на 10 тисяч два неграмотні, в Анґлії 100, у Франції 400 (тут не вчисляєть ся чорноскірих, які воюють по стороні Анґлії і Франції), в Бельґії 833, в Італії 3072, у Росії аж 6110.

— **Віспа в Галичинї.** Від 2. до 8. с. м. провірено в Галичині 1085 случаїв віспи в 52 повітах (263 громадах), а на Буковині 33 случаїв в 3 повітах (11 громадах). В инших коронних краях провірено в тім часї 112 случаїв віспи.

— **Видатки на військо** в роках 1908 до 1912 виносили: в Німеччині 19·58, Авст.-Угорщинї 10·16, Франції 25·51, Анґлії 30·23, Росії 8·39, Італії 13·89 марок на одну особу. Австрія і Німеччина видали на військо в послїдних 30 роках 36 міліярдів марок, ворожі держави аж 100 міліярдів. І по котрій стороні „мілітаризм?".

— **Японський гриб.** Є се гриб подібний до гупки, яка у нас росте на сливах, та має він ту особлившу прикмету, що любить гербату і то вже приладжену до питя, та осолоджену цукром, в котрій він, пливаючи росте і до 24 годин переміняє гербату в квасок, похожий на яблочник. Той гриб перетворює гербату на винний напиток, який очищує кров, в людськім орґанїзмі і усуває ріжні болї. Коли по уступленю москалів, вернув я з села хорий на кишки і жолудок до Львова, порадив менї один товариш, найти гербату заквашену японським грибом. яка його по 14 дневним уживаню вилїчила з мороженя в ногах. Другий товариш казав менї, що терпів на якісь болї в грудях, бояв ся що у нього серце, або серцеві жили є заатаковані. Доктори признали що то нервові болї, але їх не усунули. Пив 3 тижні гербату з японського гриба і болї його щезли. Третїй каже що у нього були на руках гостцеві ґузи (Gichtknoten) і від того гриба, а властиво заквашеної гербати цїлковито пощезали. Всї вони притім говорили, що через очищене крови, вертаєть ся до нормального стану здоровля.

Взяв отже і я собі кусник того гриба, вложив до вази, наливаю щоденно філїжанку приладженої до питя гірбати, і тримаю в умірених теплї; — по 24 годинах зливаю ту гербату через цідилко до склянки і пю по вечері перед спанєм а грибови доливаю свіжої трохи літної осолодженої гербати і на диво мої болї по 14 днях щезли. А терпів я на них довго, і анї капуцинський бальзам, анї „Safe cure" менї не помагали. — Днесь я так до тої квасковатої гербати привик, що вживаю її як щоденного напитку, а моя дочка і внучка, беруть собі по 1—2 ложки того кваску до звичайної гербати і кажуть що то їм заступає цитрину.

Насуваєть ся питане, чи можливе се, аби та гербата нашу кров очищувала? Я думаю що можливе, бо гриб є ростиною, а всї ростини зуживають азот, а кисень виділяють, через що наш воздух відсвіжують, — так отже і той гриб затримує в собі азот і розростає ся, а кисень виділяє до гербати в котрій він пливає; і через те стаєть ся гербата до 24 годин квасною, затримуючи в собі кисень. А що кисень в легких наших кров очищує, то чомуж би той кисень дїставши ся до жолудка і дальших частий тїла, немав би і там наш орґанїзм із зужитих вже частин очищувати? Будь що будь, гриб той показуєть ся добрим і пожиточним артикулом споживчим Для чогож він називає ся грибом японським? Його мали Москалї привезти підчас наїзду до Галичини; походить він з Японії, а що показав ся пожиточним, тому тому так скоро вже і у нас між середною клясою поширило ся його уживане. Позаяк попит за тим грибом множить ся, то покищо його в той спосіб продукуєть ся, що кусник того гриба відтинає ся і в гербаті щоденно відсвіжованій дає му ся розростати. — Григорий Кузьма, радник двора.

Чорногора просить мира.

Війська короля Микити зложили оружиє.

З головної австрійської кватири, 17 січня година 9 рано.

На балканськім фронті.

Чорногорський король і чорногорське правительство 13 січня 1916 просили о застановлене ворожих кроків та розпочате мирових переговорів.

Ми відповіли, що можемо вволити прошеню тільки після беззглядного зложеня оружя.

Чорногорське правительство приняло вчера поставлене нами жадане беззглядного зложеня оружя.

На російськім фронті.

Російські армії над бесарабською і східно-галицькою границею також і вчера застановили всяку діяльність; загалом супокій. Лише на схід від Раранчи наші війська серед насильних борб прогнали ворога з висуненого становиска, засипали окопи і заложили там дротяні перегороди. В области армії архикнязя Йосифа Фердинанда відкинено три російські марші на лінію наших полевих сторожий.

На італійськім фронті.

Ведуть ся далі артилерійські бої на поодиноких точках фронту Побережа і Тироля. В наслідок восередженого огня ворожої артилерії покинули ми становиско коло Ослявії. В Горицькім наші летуни приневолили пару італійських увязнених бальонів до упадку, а також обкидали бомбами ворожі обози.

Заступник шефа Ґенерального Штабу Ф. ГЕФЕР.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 18. січня 1916.

Нині: 18. с. м. **гр-кат.** Втеопемта **римо-кат.** Приски п,

Завтра: 19. січня **гр.-кат.** Богоявл Госп. римо-кат. Хенрика.

◯ З колядою. Академічна Громада. Подає ся до відома львівським Українцям що на Святий Вечір і в день Йордану піде хор „Академічної Громади“ з колядою. Коляда призначена на академічну кухню.

За Академічну Громаду:

І. Княжинський, секр. — Ю. Каменецький, містоголова.

◯ Високоповажаного Пана професора Гриневича ц. к. проф. Сем. уч. у Львові і Всеч. о. Юліяна Дзеровича ц. к. катихита уч. семінарії у Львові, упрашаю в справі наглій о подане ласкаво своїх адрес. Ю. Саноцький, Wien VIII. Lerchenfelderstr. 124. II, Stiege, Partere, Tür 7.

◯ Загальні Збори тов. взаімного кредиту „Добробит“ стов. зар. з обм. пор. в Ярославі відбудуть ся дня 4. лютого 1916 о год. 2. по пол, в комнатах товариства зі слідуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послідних Загальних Зборів.
2. Звіт Дирекції з діловодства за 1914 р.
3. Звіт. Комісії Контрольної з внеском на уділене абсолюторії Дирекції і Раді Надзираючій з діловодства і білянсу за 1914,
4, Розділ чистих зисків.

Наколиб, на означений час не зібрало ся відповідне число членів, то після §. 47. статуто відбудуть ся другі Загальні Збори того самого дня о 3. год. по пол. з тим самим порядком дневним без огляду на число присутних членів, Рада Надзираюча Тов. взаім. кред, „Добробит„. стов. зар. з обмеж. порукою в Ярославі.

◯ З української приватної ґімназії ім. Т. Шевченка в Городенці. В Городенці і по селах Городенщини не отворено досі народних шкіл. Дирекція ґімназії беручи з одної сторони під розвагу справу фреквенції I кляси в найблизшім шкільнім році, а з другої бажаючи прийти в поміч дітям, що хотілиб користати з науки в народній школі, отворила приготівку при ґімназії. Наука зачала ся в приготівці в половині грудня, але з огляду на сьвяточні ферії, приймаєть ся дітий до приготівки до 15 січня. Вимоги: 9 літ укінчених і II. або III. кл. народної школи хочби й без знаня німецької мови. В приготівці переробить ся матеріял III і IV кл. народної школи. Просить ся інтеліґентів Городенщини, щоби звернули увагу селян на сю підготовну клясу нашої ґімназії. — Дирекція. (3—3)

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Всіх наук лікарських
Д-р. СИЛЬВЕСТЕР ДРИМАЛИК
Львів, ул. Сикстуська ч. 50.
ординує від 10. до 12. і від 3. до 5.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович — Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.